קהילת מבקשי דרך, ע"ר
ש"י עגנון 22 ירושלים 9358954
טל: 02-6792501 פקס: 02-6786207
דואר אלקטרוני: office@mevakshei.org
אתר אינטרנט : www.mevakshei.org

התנועה הרפורמית
יהדות מתקדמת בישראל

מאז 1962 קהילה ויצירה יהודית
פעילויות הקהילה מתקיימות בסיוע הסוכנות היהודית לארץ ישראל

27 אפריל 2013
יז' אייר, תשע"ג

דרשת פרשת אמור תשע"ג
עינבר בלוזר שלם

היום שלושים ושניים יום שהם ארבעה שבועות וארבעה ימים לעומר. נצח שבהוד.

פרשת השבוע, פרשת 'אמור', מונה את רשימת המועדים בלוח השנה היהודי "אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אותם במועדם". מתחילה השבת, אחריה פסח ושלישי מגיע העומר, הפותח את חגיגות הקציר. הציווי המקראי בפרשה מפורט מאוד: להקריב את קורבן העומר, עומר התנופה, למחרת חג הפסח ולאחריו לספור שבע שבתות תמימות ובסופן להקריב מנחה חדשה לה', לימים, חג שבועות, חג מתן תורה. כל זאת יש להתחיל עם הכניסה לארץ ישראל ותחילת עבודת האדמה, ומכאן זהו המועד הראשון שהוא תלוי זמן וגם תלוי מקום. הציווי ברור ואחיד, אולם ממרחק שנות דורות, בימינו אנו: עומר, ספירת העומר ול"ג בעומר (שנוסף 1400 שנה מאוחר יותר) מצויינים על ידי מגזרים שונים בטקסים, מנהגים והלכות שונים כל כך עד כי קשה לשזור חוט מקשר. קשה להאמין שמדובר באותו עם.
בניסיון להבין מהו עומר בשבילי, מהו עומר בימים ההם ובזמן הזה, יצאתי לרחוב וליקטתי תשובות מעוברים ושבים. אצטט כאן משפטים נבחרים, אך אם חפצה נפשכם תוכלו לקרוא את הסיפורים בדף המצורף.

- " ממש רציתי כבר לישון ואז אבא הוריד אותי ורבי אחד, שבכלל לא הכרתי, נתן לי עוגיה בצורת א' וטבל בדבש, חתך לי קצה תלתל ובירך אותי בברכה שלא הבנתי. אבא היה מאוד שמח..."
- "זה להוסיף עוד קיסם למדורה, עם גיטרה ומרשמלו. לשם שינוי זה חג עם החבר'ה ולא עם המשפחה".
- "הכי חשוב זה לקצור כל חלקה בזמן הנכון ולקוות שלא ירד עוד גשם".
- "וביום לפני קבלת התורה, מלכות שבמלכות, ההתרגשות גדולה, הלב מכוון ומחכים לתקן, לקשט כל הלילה את הכלה, כנסת ישראל, לקראת החתונה עם הקב"ה, בבוקר".
- "זו תקופה שקטה, אין חתונות, לא שומעים מוסיקה ויש יותר זמן לתלמוד תורה. צער ואבל על מותם של 24,000 תלמידי רבי עקיבא שמתו במגיפה כיוון שלא נהגו כבוד זה בזה"

כל אחד והעומר שלו, הל"ג שלו, לא של בית הדין, לא של הכהן, שלו. הכל כל-כך אישי, אישי-סקטוריאלי, סקטוריאלי-פרטיקולרי עד שרב השונה על הדומה. אם השוני היה בחזקת פלורליסטי דיינו, אני בעד, אך הוא לא. ראובן ארז שר "איפה הם אומרים שבת אחים גם יחד, מדורת השבט נעלמה נשאר הפחד". הפחד שאנחנו מתרחקים זה מזה, כאנשים, כמגזרים וכעם. כולנו יודעים שהתקווה תנצח את הפחד. ולכן התקווה של התפילה הבוקר יש בה כוח לכוון, לחשוב מחדש על התקופה הזו, ללכד, להחזיר עטרה ליושנה, ועל הדרך, ברוח הרפורמה, גם קצת לחדש.

המפגשים האנושיים ברחוב הדהדו בי, כמו שמים מראה, מראה שעל הקיר ששואלת: ואת יהודייה ליבלרית, מה את מביאה למדורת השבט? מה אנחנו מביאים? אני מאמינה שדווקא לנו, מי שנטועים בהוויה הישראלית מחד, קרובים/חלק מהרוב החילוני ומנגד מחוייבים למסורת ישראל יש את הכוח להניע שינוי.

קהילת מבקשי דרך, ע"ר
ש"י עגנון 22 ירושלים 9358954
טל: 02-6792501 פקס: 02-6786207
דואר אלקטרוני: office@mevakshei.org
אתר אינטרנט: www.mevakshei.org

התנועה הרפורמית
יהדות מתקדמת בישראל

מאז 1962 קהילה ויצירה יהודית

פעילויות הקהילה מתקיימות בסיוע הסוכנות היהודית לארץ ישראל

ארבע מחשבות להתנעה:

מחשבה ראשונה: מחדשים את ספירת העומר - 93% מהיהודים במדינת ישראל חוגגים את ליל הסדר, אחוז גבוה יותר מכל חג יהודי אחר (סקר בינה, 2011). כלומר, במצב האידאלי, 93% מהיהודים כאן בארץ רואים את עצמם כאילו הם יצאו ממצרים, היינו שם כולנו ביחד. עכשיו רק נותר ללמוד וללמד שכדאי לספור, להתבונן ולהנות מהדרך, שעוברת בחגים הלאומיים שלנו ומגיעה עד קבלת מתן תורה. הרי היינו שם כולנו, למרגלות ההר. הכל קיים, המשמעויות השונות של התקופה הזו, נשאר רק לחבר אותו ולהנגיש אותו לציבור כולו: הטבע פורח בשלל הדרו; בקיבוצים והמושבים ממשיכים לקצור שעורה וחיטה; צפת ומקובליה איתנו, החגים הלאומיים תובעים חשבון נפש לאומי, שמתחיל כתמיד בחשבון הפרטי, האישי וגם חגיגות עוגת הגבינה - ארץ זבת חלב. אם נמצא את הנוסחה לחבר באופן שלם ומשלים את המשמעויות השונות של ימי ספירת העומר, נוכל להביא אותה מנחה לציבור כולו.

מחשבה שנייה: יצרנו 'זכר למוסף שבת' אז נוכל גם ליצור **'זכר' למנהגי האבלות**. שוב אדבר במספרים: כמעט ארבעים יום בשנה, גירסת אשכנז, נהוגים מנהגי אבלות לזכר 24,000 תלמידי רבי עקיבא, יום אחד בשנה לשישה מיליון שנרצחו בשואה ועוד יום אחד לכ23,000 חיילי ישראל. כדי לנסות לאזן, בואו נבחר יום אחד, על רצף ימי ספירת העומר, נקדיש אותו לזכרם של תלמידי רבי עקיבא להגותו של חכם דגול. ננהיג, נלמד ונלמד בו לנהוג כבוד זה בזה כי "חביב אדם שנברא בצלם". נלמד ממשנת רבי עקיבא, היחיד שנכנס ויצא מהפרדס, "ואהבת לרעך כמוך זהו כלל חשוב בתורה". נהפוך אותו ליום לאומי שיאחד, שיצור שפה משותפת בין אלו שאינם מציינים טארגדיה זו כלל ולמי שמאריכים בה מאוד. ננהג כבוד זה בזה.

מחשבה שלישית: נפסוק הלכה ל'מדורה סביבתית' – בהשארת תלמידת חכמים עינט קרמר מובילת ארגון "טבע עברי". ניצור הזדמנות להתחבר לסיבה למסיבה של ל"ג בעומר באופן ירוק: המדורה תהא צנועה - עם יותר חברים ופחות עצים, בלי חומרים מזהמים ועם מתכלים, בטיחותית, חלבית לטובת החי ואחרי שנהננו נשאיר נקי אחרינו. החג השתרש כל כך בהוויה הישראלית, שאת כוחות המאמץ בלבטלו נשקיע במאמץ להכיל בו 'ערכים ירוקים', ירוקים-יהודים, בבחינת 'הדואג לשנה זורע חיטה, הדואג לשנים נוטע עצים, הדואג לדורות – מחנך אנשים' (יאנוש קורצ'ק).

מחשבה רביעית: 'חלאקה ליברלי' – טקס בין ילדות לנערות, בר/בת מצווה, כבר יש לנו והצלחנו בתנועה הרפורמית להפוך אותו לרב משמעות גם לציבור הקורי חילוני. היינו חלוצים אז, וטוב נעשה עכשיו עם נחדש גם את הטקס בין תקופת הינקות לילדות, בגיל שלוש המסורתי, בו לרוב כבר נעשתה גמילה אחת לפחות מ: הנקה; חיתול; מוצץ או חפץ מעבר. ניצור טקס שיאפשר להורים להיפרד מהתינוק שבילד, יאפשר לילד להיפרד מהתינוקיות שבו, לתת לו או לה לקבל אחריות של 'גדולים'. "היי אני כבר לא תינוק...".

ספירת העומר, זכר למנהגי אבלות, הלכות 'מדורה סביבתית' וחלאקה ליברלי. רעיונות מסוג זה יכולים, לדעתי, לקרב אותנו האחד לשני, ליצור בסיס חיוני ומשותף לחיים כאן בארץ.
אני מעולם לא הבאתי קורבן עומר, לא בללתי סלת בשמן, לא ספרתי את העומר, רציתי, כן, אך לא מצאתי לעצמי משמעות מספקת לכך. ואם לא עכשיו, כהלל, אימתי?
"עבדי זמן, עבדי עבדים הם. עבד ה' הוא לבדו חופשי. ברוך ה' שהוציאנו מעבדות מצרים, וציוונו לספור חמישים יום למען קרב אותנו לעבודתו. הוא יפתח לבנו בתורתו, לעבדו ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות" (הברכה על ספירת העומר, סידור "העבודה שבלב").